

415-ը արու է, 405-ը էգ: Ապրում են դեռ հին նահապետական ձևով: Պարապում են երկրագործութեամբ և մասամբ էլ անասնապահութեամբ: Լողը բարեբեր է և արգաւանդ:

Գիւղն իր հողերով Նոր—Ջուղայի Ազգ. երկսեռ Գայրոցներին է պատկանում, իսկ 30 տուն էլ սեփական հող ունեն*: Լողագործները գայրոցներին տալիս են տարեկան մօտաւորապէս 200 խալվար ցորեն և գարի, իսկ պետական հարկ վճարում են 520 թուման: Արտերը փուլած են գիւղի արևելեան և արևմտեան փէշերին, որ մեծ մասամբ ջրովի են. օգտուում են աղբիւրների ջրերից, որոնք բղխում են գիւղի ամբերից. առանձնապէս նշանաւոր է գիւղի հարաւային կողմից բղխող աղբիւրակն. դա յայտնի է իր հաբուստ և սառնորակ ջրովը, որ փոքրիկ առու կազմելով ոռոգում է Քոլորանի դաշտավայրերը:

Կրթական գործով այս գիւղը գերազանցում է միւս գիւղերից. ունի երկսեռ «Հայրիկեան» գայրոցը. շէնքը նոր է և բաւական յարմար, բաղկացած է 10 սենեակներից մի դահլիճով. այս տարի (1918) ունէր մի ուսուցիչ և ուսուցչուհի (օր. Հեղինէ Միրզայեան. ուղարկւած է Նոր—Ջուղայի Յանձնախմբի կողմից) 120 աշակերտ-աշակերտուհիներով: Գայրոցում կայ նաև մի գրադարան, որն ունի 100 հատորից աւելի հայերէն գրքեր: Գայրոցն իր գոյութիւնն ապահովում է Նոր—Ջուղայի Ս. Ամենափրկչեան Վանքի օժանդակութեամբ: Գիւղն ունի գեղեցիկ մի եկեղեցի Ս. Ղուկաս անուանով:

Այս գիւղի հայերն էլ սկսել են տարէց-տարի տնտեսապէս քայքայւել լճերի և ինքնիշխան խաների յաճախակի թալանումների պատճառով: Ահա այստեղ առաջ եմ բերում հարստահարութիւնների պատկերը, Քեզ գաղափար տալու համար.

1916 թւին տխրահռչակ Սալար-Մասուդ և Սալար-Ազամ խաները զինւած ձիաւոր խմբով չորս անգամ արշաւանք են գործում գիւղի վրայ և առնում 3098 թուման կանխիկ փող:

1917 թ. Մամ-Թաղին, որ ամբողջ շրջակայքի գիւղերը հիմնովին թալանել և բազմաթիւ գիւղացիներ դժբախտաց-

* $\frac{1}{6}$ (1 դոնգ) բաժինը պատկանում է Ն.Ջուղայի Ս.Ամենափրկչ. շոգև. գայրանոցին: